

Sygn. akt VIII U 2038/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2016 r. w Gliwicach

sprawy A. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

o prawo do niezrealizowanego świadczenia

na skutek odwołania A. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

z dnia 13 sierpnia 2015 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt VIII U 2038/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. odmówił A. R., prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej K. S. za miesiąc kwiecień 2015r.

W odwołaniu od powyższej decyzji A. R. domagała się jej zmiany i wypłaty niezrealizowanego świadczenia za kwiecień 2015r. po zmarłej K. S.. W uzasadnieniu podniosła, że K. S. była ciotką (siostrą ojca) jej męża i od 18 grudnia 2014r. zamieszkiwała na stałe wraz z odwołującą i jej mężem. Odwołująca wskazała, iż zmarła wymagała 24-godzinnej opieki, którą odwołująca sprawowała osobiście i była uprawniona do pobierania świadczenia zmarłej, które było w całości przeznaczone na jej utrzymanie tj. żywność, leki, rehabilitację, opatrunki, pampersy. Skarżąca wskazała, że otrzymywane przez zmarłą świadczenie nie wystarczało na pokrycie wszelkich jej potrzeb i że razem z mężem partycypowali w utrzymaniu K. S..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. ZUS powołał się na treść art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i zarzucił, iż odwołująca nie należy do żadnej z grup osób wymienionych w tym przepisie. ZUS wskazał,

że w zakres pojęcia pozostawiania zmarłego na utrzymaniu członka rodziny nie mieści się świadczenie pomocy a nawet opieki. Przez pojęcie pozostawiania zmarłego na utrzymaniu członka rodziny należy rozumieć sytuację, kiedy zmarły wystąpił z wnioskiem o przyznanie świadczenia i go nie otrzymał lub gdy otrzymane świadczenie było niskiej wysokości, a koszt zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb zmarłego był znacznie wyższy niż kwota pobieranego świadczenia. ZUS podkreślił, że zmarła pobierała świadczenie w wysokości 2.869,95 zł (za kwiecień 2015r.) a odwołująca nie wykazała, że koszt zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb zmarłej był wyższy.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

K. S., urodzona (...) była od 12 listopada 2012r. uprawniona do stałej renty rodzinnej po zmarłym mężu.

K. S. zmarła w dniu 4 kwietnia 2015r.

W dniu 16 lipca 2015r. żona bratanek zmarłej A. R. zwróciła się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przyznanie ostatniego świadczenia należnego zmarłej K. S. za miesiąc kwiecień 2015r. Wniosek uzasadniała tym, że zmarła u niej zamieszkiwała a ona sprawowała opiekę na chorą.

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. odmówił A. R., prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej K. S. za miesiąc kwiecień 2015r.

Od powyższej decyzji odwołała się ubezpieczona, domagając się jej zmiany.

Sąd ustalił, że K. S., licząca w chwili śmierci 91 lat była osobą samotną. Nie miała dzieci. Zamieszkiwała w W.. Od grudnia 2013r. K. S. zamieszkała w G. w domu swojego bratanek M. R. i jego żony A. R.. W ostatnim okresie życia K. S. była obłożnie chora, poruszała się tylko po mieszkaniu. K. S. wymagała opieki, leków, środków higienicznych, korzystała z rehabilitacji. Wysokość renty rodzinnej zmarłej wraz z dodatkami: pielęgnacyjnym, kombatanckim i kompensacyjnym wynosiła od 1 kwietnia 2014r. 2.796 zł netto. Za kwiecień 2015r. wysokość świadczenia wynosiła 2.869,95 zł netto. Do odbioru świadczenia upoważniony był bratanek K. S. M. R..

Kwota świadczenia, do której była uprawniona K. S. była przeznaczana na jej utrzymanie, na wyżywienie, leki, opatrunki, nadto na utrzymanie jej mieszkania w W..

Sąd ustalił, że odwołująca A. R. jest uprawniona do emerytury w wysokości 1.000 zł. A. R. opiekowała się K. S., gdyż ta wymagała stałej opieki, codziennie gotowała jej obiady.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: akta organu rentowego, zeznania świadka M. R. (nagranie protokołu rozprawy z dnia 31 maja 2016r. min. 01.10 i n. k.20), przesłuchania A. R. (nagranie protokołu rozprawy z dnia 31 maja 2016r. min. 14.06 i n. k.20).

Sąd uznał zgromadzony materiał dowodowy za kompletny i wiarygodny i mogący stanowić podstawę dokonania ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015r., poz.748 ze zm.)w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Z kolei po myśli art. 67 ust. 1 ustawy, do renty rodzinnej uprawnieni są następujący członkowie rodziny spełniający warunki określone w art. 68-71:

- 1) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione;
- 2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka;
- 3) małżonek (wdowa i wdowiec);
- 4) rodzice.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy zmarła K. S. pozostawała w chwili śmierci na utrzymaniu skarżącej A. R., a w konsekwencji czy A. R. ma prawo do wypłaty należnej zmarłej za miesiąc kwiecień 2015r. emerytury.

Organ rentowy stanął bowiem na stanowisku, że zmarła K. S. nie pozostawała na utrzymaniu A. R., gdyż otrzymywane przez nią świadczenie w zupełności wystarczało na jej utrzymanie.

A. R. niewątpliwie nie należy do kręgu osób uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłej K. S.. Zatem ewentualne uprawnienie odwołującej do spornego świadczenia było uzależnione od wykazania, że zmarła K. S. pozostawała na utrzymaniu A. R. tj. że odwołująca przyczyniała się do jej utrzymania.

W ocenie Sądu A. R. nie wykazała w toku postępowania, iż w znaczny sposób przyczyniała się do utrzymania zmarłej. Wręcz przeciwnie ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że K. S. pobierała rentę rodzinną w znacznej wysokości - za kwiecień 2015r. wysokość świadczenia wynosiła 2.869,95 zł netto. W ocenie Sądu była to kwota wystarczająca na jej utrzymanie, zarówno na wyżywienie, leki, środki higieniczne jak i na utrzymanie mieszkania jakie miała w W.. Kwota otrzymywanego przez zmarłą świadczenia była dużo wyższa niż świadczenie skarżącej, nie jest zatem wiarygodne twierdzenie, że odwołująca, pobierając emeryturę w wysokości 1.000 zł przyczyniała się finansowo do utrzymania zmarłej.

Należy przy tym wskazać, że – jak słusznie podnosi organ rentowy – pojęcie „pozostawania na utrzymaniu” w rozumieniu cytowanego wyżej art. 136 ust. 1 ustawy, ma znaczenie materialne a jego miarą jest zapewnienie środków pieniężnych koniecznych do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb osoby pozostającej na utrzymaniu, a zatem sprawowanie przez osobę bliską nawet stałej osobistej opieki nad zmarłym nie wchodzi w zakres tego pojęcia. Takie stanowisko potwierdził Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 16 stycznia 2014r. sygn. III AUa 859/13 (LEX nr 1422353) oraz w wyroku z dnia 22 marca 2011r. sygn. III AUa 2026/10 (OSA 2012/6/48-53).

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. R. oraz twierdzeniom odwołującej, że kwota otrzymywanego przez zmarłą świadczenia nie wystarczała na jej utrzymanie.

Przede wszystkim trzeba wskazać, że w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych, które jest postępowaniem cywilnym, obowiązują ogólne zasady postępowania dowodowego, w tym zasada kontradiktoryjności, zgodnie z którą to na stronach spoczywa ciężar dowodzenia swoich racji. W myśl art. 6 kodeksu cywilnego, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Sąd zwraca uwagę, iż to na odwołującej, a nie na organie rentowym spoczywa obowiązek udowodnienia, że koszty utrzymania zmarłej przewyższały wysokość pobieranego przez nią świadczenia. W niniejszej sprawie strona odwołująca nie przedstawiła na tę okoliczność żadnych dowodów, chociażby z rachunków, zaświadczeń czy dokumentacji medycznej. Nie jest takim dowodem samo twierdzenie, że zmarła była specjalistycznie leczona i że

oprócz leków wymagała rehabilitacji czy korzystała z usług masażysty. Również samo zamieszkiwanie przez zmarłą w domu bratanka i jego żony nie jest wystarczające do zakwalifikowania jako pozostawanie na utrzymaniu odwołującej.

Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, że nie zostały spełnione przesłanki z art. 136 ust. 1 ustawy.

Mając na uwadze powyższe, na mocy art. 477¹⁴ 1 2 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie.

(-) SSO Jolanta Łanowy